

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V ednosti je moč!

„Edinost“

Izšla dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znata:

Obe batalji na leto . . . . . gl. 21—
Za samo večerno izdanje . . . . . 12—

Za pol leta, četrť leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročne brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. izven Trsta po 1 nvc. več.

Oglasi

se računajo po vrstah in poletu. Za večkratno naročilo s primerom popustov. Posilna, osmrtnice in javne zahvale, domišči oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejšje vesti.)

Dunaj 6. Prihodnja seja zbornice poslancev bo v sredo dne 8. t. m., a prihodnja gospodske zbornice dne 16. t. m. Na dnevnem redu poslednje so volitve v odseke.

Praga 6. Na včerajšnjem shodu zastopnikov vseh čeških strank so odobrili pravila narodnega sveta, ki se ima ustanoviti, kakor so ista predlagali Mladočeli. Pravila so se doposlala izvrševalnim odborom posamičnih strank.

Pariz 6. Minister Lanessan je ukazal, da se pomnože okupacijske čete v teritoriju Kwang-čovanu, in to vsled sovražnega postopanja vicekralja v Cantonu o priliki določenja mej.

Vojna v južni Afriki.

London 6. Kraljica Viktorija je podarila zakladu za vojno proti Transvaalu 1000 lir šterl. prine Galski 250 lir šterl.

Kapstadt 6. »Reuter« javlja: Glasom vesti iz Mafekinga so Boerei postavili svoje tope velikega kalibra, katere so dobili iz Pretorije, 7 milj od Mafekinga. Od 16 dosesanjih strelav je zadel samo jeden mesto.

London 6. Vest o pozivanju 35 bataljonov milicije, da se dopolnijo kadri onih bataljonov, ki so v južni Afriki, je presenetila večino členov parlamenta. Mnogo istih morajo za časa počitnice služiti kakor častniki v miliciji.

London 6. V Pietermaritzburgu ne vedo ničesar o krvavi bitki med Ladysmithom in Colensom, nesrečni za Boeree, o kateri so vedeli poročati tuk. afrikanderji.

London 6. Vsled preložitve velikega angleškega taborišča iz Stormberg-Junetiona za 50 milj na jugovzhod od Queenstowna se je bati, da se mnogo Boereev v kapski naselbini pridruži rojakom.

Köln 6. »Kölnische Zeitung« dementira vest, da bi bil transvaalski poslanik v Bruselju dr. Leyds govoril o posredovanju Nemčije, Rusije in Francije v južno-afriški vojni kakor o gotovi stvari. Rusija in Francija nista pokazali, da bi bili pripravljeni posredovati ne z Nemčijo, ne brez iste.

London 6. »Reuter« javlja iz Mafekinga dne 30. m. m.: Močen oddelek Angležev se je dne 29. oktobra na preiskovanju zgrabil z Boerei, ki so bili zavzeli neki hrib. Boerei so streljali slabo. Angleži so se vrnili v mesto.

London 6. Jutranji listi javljajo iz Ladysmitha z dne 3. t. m.: O napadu na boersko taborišče pri Besterju so Boerei morali slednjič bežati, zapustivši na lieu mesta mnogo ranjencev in mrličev. Angleške granate so Boeree decimirale. Ves tabor z vsemi skladišči je v rokah Angležev.

Fiktivni parlamentarizem.

Ako obstrukciji, ki je navstala v avstrijski zbornici poslancev, more iti izpod rok, da prepreča redno funkcejo parlamenta: to brez dvoma ne služi v čast parlamentarizma. In da je bila vlada, ko parlament ni deloval, primorana posluževati se § 14: tudi to je veliko zlo, ki mora delati skrbi vsakemu prijatelju ustavnosti in slobode. No, zopet se vara oni, kdor meni, da je sedaj bolje zato, ker je zbornica poslancev mogla obdržavati nekoliko sej, razpravljati o vladini izjavi ter izvoliti delegacije. Pravijo, da je normalno delo parlamenta vzpostavljeno s tem. Mi pravimo, da to ni res. V formi parlament res funkcionira; ali v stvari, v duhu namreč, parlamentarizma — ni! Forma pa — istako kakor beseda — ubija, a duh je oni, ki oživlja. Kar se je doseglo, da se forma parlamentarizma vzpostavi, to so dosegli z največjim kršenjem parlamentarnega načela, davši

krnilo uprave v roke vladi, ki je svoje delovanje inaugurirala s tem, da je zadovoljila glavni zahtevi manjšine. Tako vzpostavljenje parlamentarizma je hipokrizija (hinavstvo), je farizejstvo. Veliko zlo je to, ako nimamo parlamenta, večje zlo pa je fiktivni (navidezni) parlamentarizem. Današnji parlamentarizem na Dunaju je popolnoma fiktiven. Po našem menenju je to huje, nego je bilo s § 14. Uresničuje se ona: et erunt novissima, peccora prioribus.

Vlada, ki je nastopila, je rekla, da je nevtralna; a da v resnici ni nevtralna, dokazano je v vseh varijacijah. Da se je predstavila parlamentu, predloživši mu le proračun, in pozivaje ga, naj izvoli delegacijo: tedaj bi mogla biti nevtralna vlada. V zmešnjavi parlamentarnih odnošajev nastopajo nevtralne vlade, da reševajo tekoče posle, dokler se parlamentarne razmere ne kristalizirajo. Sedanja vlada pa se je predstavila parlamentu s formalnim političnim programom. Predstavila se je z odpravo jezikovnih naredeb, izdanih od jedne prejšnjih vlad v zmislu programa večine, da, celo v zmislu jedne glavnih točk v programu večine. Sedanja vlada se je predstavila parlamentu, označivši mu v širokih črtah ona načela, po katerih misli rešiti jedno najvažnejih vprašanj, ki danes deli stranke, ali ta nje označena načela morejo zadovoljiti le manjšino. Ali je to parlamentarizem?!

Vlada je torej razvila svoj program. Kaka je bila dolžnost parlamenta? Ta, da bi označil svoje stališče nasproti programu vlade. Pojedine stranke so bile poklicane in dolžne povedati, da-li mu pritrjujejo, povedati, da-li imajo zaupanje do vlade na temelju njenega programa, ali ga nimajo. Po tem, ali večina soglaša ali ne soglaša z vladnim programom, da-li ima zaupanje do vlade, ali ga nima: vlada je smela ostati ali ne. Nič se ni zgodilo od vsega tega. Razpravljali so toliko dni, a grof Clary je ostal vzlic temu, da je njega

PODLISTEK.

22

Sursum corda!

Spisal E.—n.—n.

— Čemu mi je pisala to? Komaj sem se nekoliko pomiril, a sedaj so se zopet obudili vsi spomini. Čemu, čemu? . . .

— Saj je vse zastoj. Kar je mrtvo, ne vstane več iz groba, kar je slana pomorila, ne zazele ni več.

Po njegovi mirni tugi so zasketele stare, hude boli in vsi spomini so se mu dvignili pred oči. Nekaj dnij mu je bilo prav tako, kakor tedaj, ko je dobil ono usodno pismo s tistim kratkim slovesom.

Še le četrti dan se je odločil, da ji je pisal. Njegov odgovor je bil skoraj popolnoma resigniran.

— Ne vem prav za prav, kaj naj bi se povrnilo: »Pretrpel sem toliko, da ne morem več verjeti v ustajenje starih čustev. In kdo ve, za koliko časa bi se povrnilo, kar je nekdanj bilo? Kakor je enkrat vse zamrlo, bi lahko tudi drugič propadlo . . . Nekdanj sem upal, upal sem otroško. A odvadil sem se. Bojim se novega razočaranja. Prvo me je potrla, drugo bi me utegnilo uničiti...

Sicer pa razmislite dobro položaj. Ali mislite, da bi se moglo povrniti, kar želite? Morda se sami domislite pravega . . .

Hladnokrvno je oddal pismo na pošto. Ko je bil pisal, se mu roka ni tresla. Sedaj se ga je polotila razburjenost.

— Kaj mi neki odgovori? . . . Morda so res tuje razmere uplivala na njo?

Trepetaje je čakal odgovora, a ni ga učakal. Dolgo ni slišal nič več o njej. Le redko kdaj je še mislil na njo. A postajal je od dne do dne bolj teman.

Imel je mesto suplenta na gimnaziji. Točno je izvrševal svojo dolžnost, a čutil je, da opravlja svojo službo nekamo mehanično. Sicer se ni zanimal za nobeno stvar na svetu, razun za astronomijo. Neprenehoma je čital zvezdoslovne knjige, iskal s svojimi aparati po nebeškem svodu, risal in računat.

Njegovi znanci so majali z glavami. Čudili so se, kako se je mogel tako izpremeniti.

— Bes ga plentaj! je klet Rakež, prvi veseljak ni bil nikdar in nihče ga ni mogel izvabiti, da bi šel kdaj kroat. A da postane tak puščavnik, tega vendar ne bi bil verjel nihče.

— Eh, zvezde so mu šle vedno po glavi in kdor se je zagledal v te svetle pike, je že izgubljen za svet, je modroval Kremen.

Zupan pa je zagodel svojo:

— Kajpada! Vina ne pozna. Komur vino ne ogreva krvi, ta dobiva vselej tako suho dušo.

Sicer pa so se le redkokdaj menili o Saviču. Smatrali so ga nekako društvenim mrličem.

— Izgubljen, izgubljen.

Savič se pa ni zanimal za vse to. Včasih je še vzdel Schopenhauerja v roko; tudi moderne pesimiste je čital in bolj in bolj se mu je dozdevalo, da so vsi zajemali iz njegove duše.

Tudi moderni mysticizem je mogočno uplival nanj — Ibsen, Tolstoj, Ola Hansson so mu povedali stokrat več, nego drugim čitateljem.

Zvezde so mu postale menda zato tako mile, ker so bile spojene z nočjo. In v noč se je skoraj zaljublil. Po dnevi ni bil niti prav živ. Dokler je bil v šoli, ni prav opazil, ali je jutro, ali dan, ali večer. Sicer je po dnevi skoraj samo sanjal. Najrajše je šel ven iz mesta, kjer se je širila nepregledna ravan. Skoraj nikdar se ni obrnil na ono stran, kjer se se v ozadju dvigale gore. Samo v daljavo je zrl in tedaj mu je bilo, kakor bi gledal v vesoljnost. Včasih je legel v travo, roki je prekrižal pod glavo in tako je gledal — gledal v neizmernost. Kakšen navdušen spiritist bi bil dejal, da se mu je duša ločila od telesa iz zaplavalna po vsemirju. (Pride še.)

program v dijamentralnem nasprotstvu s programom večine, vsaj kakor ga je ista načrtala v adresnem načrtu začetkom legislativne perijode. To ni nikak parlamentarizem; to je fiktivni parlamentarizem.

Da takov parlamentarizem ugaja levici, to je popolnoma umevno. V njej je vse fiktivno, navidezno. Fiktivna je ustava, ki jo je ona dala Avstriji v letu 1867. Fiktivna je sloboda, s katero se ona ponaša. Ako bi parlamentarizem slonel na solidni osnovi, levica bi niti ne bilo. Volitve že, ki se vrše v Avstriji na temelju zakona, ki ga je levica sklenila o svojem času, so fiktivne, ker gredo za tem, da isti zagotove hegemonijo. No, iskreni, kakor smo, priznavamo, da tudi večina ni brez krivde. V njenih izjavah iščemo zastoj dveh stvari: jedinstva in preciznosti. Jedino Mladočehi in hrvatska stranka prava so se postavili na parlamentarno stališče, ter so brez obotavljanja vladi izrekli svoje nezaupanje. Poreče kdo, da so jej tudi katoliški Nemei in slovenska krščanska narodna zveza izrekli nezaupanje. No, konec koncev sta jej ta dva kluba obljubila svojo podporo. V njenih izjavah ni niti trohice opozicijskega. Izjave Mladočehov in one hrvatske stranke prava z jedne strani, a z druge strani izjave nemških klerikalcev ter jugoslovanske zveze, kažejo se nam kakor dve skrajnosti, med katerimi v sredi se nahajajo izjave poljskega kluba in čeških veleposestnikov, katere poslednje pa se bolj približujejo mladočeškimi izjavam in imajo vsakako opozicijsko označenje na sebi ter jih je možno smatrati kakor izraz nezaupanja. Bodisi kakor hoče: to je na desnici prava muzikalna skala. Kaj je ukupnega? Bulat je govoril v ime zveze, Biankini v ime poslancev stranke prava, ki so tudi v zvezi. No, izjava Biankinijeva je nezaupanje, z Bulatovo pa grof Clary sme vladati. Ali pomenja vse to res vzpostavljeno normalnih parlamentarnih odnošajev? Gospóda morejo razpravljati in govoriti, ker levica dopušča to, ker se za sedaj noče spuščati v prejšnje pouličarske izgrede, — ali pa v tem res že sestoji parlamentarizem? Razprava o vladini izjavi služi jedino grofu Claryju za estafazo, da pod parlamentarno krinko izvaja program manjšine, ali — če že nočemo tako reči — svoj program!! Pa kdo bi se drznil oporekati nam, ako rečemo, da je to fiktiven parlamentarizem? Od strani desnice je bilo čuti toliko izjav, da ona je kompaktna in zjedinjena. Padee prvega podpredsednika dra. Ferjančiča dokazuje protivno. Sosebno pa razprava o vladini izjavi dokazuje nasprotno. Parlamentarizem zahteva, da vlada bodi izvzeta iz krila večine. Vlada grofa Claryja pa ni. Ona je proti volji večine zasela ministerske stolice. Jedinstvo večine bi bi bilo zahtevalo, da vsa večina pove vladi z jednim glasom: tolle grabatum tuum et ambula. Večina ni storila tega. Čemu se varati? V pomanjkanju takega jedinstva tiči danes moč grofa Claryja! Pomanjkanje tega jedinstva ovira, da se ne morejo napraviti normalni parlamentarni odnošaji, v kolikor, seveda, je sploh možno govoriti o normalnem parlamentarizmu pod današnjim zistemom.

Ali se ponovi isti prizor, ko dojdejo do proračuna? Tu ni odpravljeno z razpravo samo, tedaj treba glasovati. Dovoljenje proračuna je pri nas eminentno politična stvar. Vladi, katere program nam ne odgovarja, do katere nimamo zaupanja, taki vladi se ne dovoljuje proračun, in bilo tudi le začasni. Misel je bila naravna, da se grof Clary ne vzdrži, ker njegovo ministerstvo že po sebi pomenja zadovoljenje manjšine: da se ne vzdrži nasproti večini. In vendar se vzdržuje in je srečno prestal prvo poskušnjo. Quousque tandem?

Zadnje čase se toliko piše o propadanju parlamentarizma. In res, da ni možno dvomiti o tem: parlamentarizem propada. Nočemo zasledovati vzrokov temu propadanju. Morali bi zasledovati vzroke, radi katerih po vsej Evropi zmanjkuje onih sijajnih zaščitnikov parlamentarizma, ki so bili istemu na diko. Samo to hočemo reči, da se tudi to propadanje sodi jednostransko. Ako je bilo v kakem parlamentu viharjih prizorov, pa že krič o propadanju parlamentarizma. Res, to je jeden simptomov, dokazov, da parlamentarizem propada. No, to ni jedini simptom, ni jedini dokaz, in morda tudi ni največi. Fiktivnost parlamentarizma, to je po našem menjenju dokaz njega propadanja. Večine ne odločajo več. Vlade ne izvršujejo

več programov večine, ampak one usiljujejo parlamentu svoj program. Vlade se ne ustvarjajo po volji in po razmerah večine, ampak one, vlade, ustvarjajo večine — za-se! Z jedno besedo: parlamenti ne ustvarjajo vlad, ampak vlade parlamente! To je dekadencija, a prizor te dekadencije nam nudi prav sedanjí parlament na Dunaju.

Ni, ni res, da so se napravili zopet redni parlamentarni odnošaji. Na desnici je, da napravi take odnošaje. Manje je zlo, ako smo brez parlamenta, nego fiktivni parlamentarizem. Narodi se obranijo laglje, ako ni parlamenta, nego tedaj, ako je isti le fiktiven. Fiktivni parlament jih more uspavati in narkotizirati ter zazibati jih v sanje, da imajo nekaj, česar realno nimajo. Največi greh avstrijskih državnikov v zadnje dobe je bilo njihovo omahovanje. Tako Taaffe, tako Badeni, tako Thun so viseli v zraku. Niso vedeli, kako naj bi se odločili. Žalostno bi bilo, ako bi se resnica ne znala odločiti v zmislu svojega programa. Ona je večina, in dokler je večina, in ako je res večina, njej pripada vladanje! *Dinko Politeo.*

Politični pregled.

TRST 7. novembra 1899.

Državni zbor. (Zbornica poslancev). Včeraj se je vršila razprava o predlogu poslanca Dašinskega, naj se § 14. izbriše iz ustave, oziroma o predlogu levičarjev, naj se veljavnost tega §. omeji le na gotove najnujnejše slučaje. Grof Clary je v svojem govoru absolutno odklonil predlog Dašinskega, glede drugo imenovanega predloga pa je menil, da stilizacija ni dovolj jasna. Nič pa nima proti temu, da se ta predlog izroči odseku v proučenje. Slednjič je izjavil, da vlada nikakor ne misli zapustiti strogo konstitucionalnih določil. Nujnost predloga Dašinskega se je priznala z 151 glasovi proti 61. Za predlog sam pa je bilo oddanih 167 glasov, proti 110. Ker ni bilo potrebne, kvalifikovane, dvetretjinske večine, je torej ta predlog padel. Zanimivo je, kako so stranke glasovale. Za predlog Dašinskega so glasovali Mladočehi, Jugoslovani, nemški nacionalci, schönenererjanci in nemški liberalci; proti pa konservativno in liberalno veleposestvo, katoliška ljudska stranka, Poljaki in Italijani. (Tržaški socialisti naj si zapišejo v album!)

Predlog Kaiser-Pergelt za omejenje § 14. so izročili posebnemu odseku 48 členov.

Prilodnja seja bo v sredo.

K položaju. To je prepeval te dni veliki zbor oficijoznih, poloficijoznih in četroficijoznih pevcev veliko pesem v proslavo grofa Claryja, ki je izvršil v par dneh, česar niso mogli nikakor, ni Badeni, ni Gautsch, ni Thun! Ni dosegel le tega, da parlament zopet deluje, ampak tudi jamstvo, da se od nemške strani parlamentarno delovanje ne bo motilo nikdar več, kajti po državniški spretosti in taktiki grofa Claryja je upliv Schönenererja, Wolfa in družih — p. n. veleizdajic ubit, definitivno ubit in za vedno. Sedaj še le da je videti, kaka zmeta je bila, ko smo menili, da nemški volileci stoje pod sugestijo prusjakov. Led je prebit, avstrijska lojalnost Nemeev je sijajno izpričana in ne treba družega, nego čuvati to verno evetko kakor talisman. Tako je prepeval slavni zbor oficijoznih pevcev. Mej petjem pa se je isti od politike grofa Claryja poraženi in baje uničeni Wolf izmuznil z Dunaja in ukral v Bruck ob Muri, sklicel shod ter napadal silno nemške stranke, ker so privolile v volitve v delegacije.

In zaključek vsemu je bil, da je shod vsprejel resolucijo, s katero je od Wolfa napadanim poslancom nemške ljudske stranke izrekel najostreje nezaupanje in jih pozval, naj položé svoje mandate!

Grof Clary pa je vendar zmagovit državnik in nemški volileci niso več pod uplivom Wolfa. Tako vsaj stoji črno na belem v vseh oficijoznih listih.

Starinarski argumenti v podporo starinarskim naziranjem. Izvestni, dobro poznani in — a prav to je nesreča za državo — mogočni krogi se ne morejo in ne morejo spoprijazniti z mislijo, kateri se dandanes, ob svojem zdravem razumu, že pokori sleherni, tudi najkonservativnejši kmet. To je namreč jasno — da povemo prav po domače in splošno umevno —, da Avstrija po

letu 1860, torej po nje spremembi iz absolutiške v konstitucionalno državo, ni več tista Avstrija izpred leta 1848. Ne morejo je umeti in jim ne gre v glavo evolucija, ki se je izvršila v dušah narodov po viharjih leta 1848, ne morejo umeti, da so bili ti viharji — spremeljani, pripoznano bodi to, od prizorov grdega nasilja — vendar le označevalci pomladi narodov, ustajenja, prepornanja in osvobojenja. Ne morejo umeti, da mej narodi pulzira sedaj drugo življenje, nego je pulziralo nekdanj; ne morejo umeti, da duševno stremljenje narodov je zadobilo drugo smér; ne morejo umeti, da so se — ko so padle spona one »pravice«, ki se je delila ljudstvu od grajskih oskrbnikov, spona tlake in desetine — v narodih vzbudile nove, popred dremajoče sile ter da so z novim življenjem oživela v človeških dušah nova stremjenja, novi cilji. Vsega tega nočejo umeti izvestni krogi. Svet, narodi imajo za seboj pol stoletja viharjih dogodkov, pol stoletja polnega sprememb, pol stoletja, razvivšega in dovršivšega se v znamenju mogočnih zmagovalnih idej — a izvestni krogi gledajo v svoji neumevni trni preko vseh dogodkov tja nazaj v prvo polovico tega stoletja. Kadar se ganejo, pa vidiš, kako so jim duše, kako jim je vse umevanje in mišljenje navezano v predpomladno dobo narodov.

Hoteči braniti nekdanje institucije, nekdanje privilegije, nekdanjo uredbo družbe, ko širokim slojem niti ni bilo dovoljenjeno misliti, soditi in čutiti, ampak jim je slepo uboganje bila jedina svoboda, se ti krogi ne menijo za to, da po spremembah v narodih samih tudi državna celota mora spremeniti svoje razmerje do narodov: ne menijo se za to, da je država tudi res storila tako, davši podanikom novih modernih zakonov! Izvestni krogi pa prezirajo ponosno vse spremembe, prezirajo zakone, ki so došli vsled teh sprememb, prezirajo nove ideje in nove sile in nova stremjenja, oživela v narodih, ter vidijo v teh spremembah le navarnost, rešitev pa daleč tam zadej. Zato se napevnajo in upirajo, da bi časa kolo zavrteli — nazaj. Kadar hočejo braniti neopravičena policijska prosledovanja — ali veksacijske odredbe — ali krutenje svobode osebi ali narodu — ali privilegije stanov ali narodnosti — vsikdar vlačijo na dan kake dvorske dekrete od ne vemo kedaj! Tako delajo tudi Italijani, braneči svojo lingua de foro, tako delajo Nemei, kratači narodom enakopravnost in tako delajo tudi vladni podajači, podpirajoči krik nemške parlamentarne revolucije po — nemškem državnem jeziku. Tako je storila te dni tudi naša ljuba »Triester Zeitung«, ki se — v svojem ogrevanju proti »zde« in »tukaj« na kontrolnih shodih — sklicuje na besede, ki jih je vojvoda Viljem Württemberški, za časa svojega učenja na vseučilišču v Bonnu, torej na nemških tleh, daleč izven mej Avstrije, v letu 1848 pisal o potrebi nemškega armadnega jezika in o tem, da je Avstriji, ako hoče biti velesila, prvi pogoj, da ne-guje nemški jezik.

To je menda dovolj starinarski argument, kakor so starinarski nazori, katere hoče slavni oficijoz braniti. Meneje nezdrelega mladeniča, ki je živel izven te države, ki torej ni mogel imeti ni pojma o sestavi, o duhu in o življenskih pogojih njenih, marveč je gotovo taval v tisti zmoti, v kateri tavajo velika večina Nemeev, da je namreč ta država nemška država — da: Württemberg je bil sicer avstrijski general, drugače pa nemški princ po rodu in mišljenju — besede takega mladeniča, pisane vrhu tega že pred 50 leti, naj bi razveljavljale, kar avstrijskim narodom zagotavljajo ustava in zakoni! Taki zastareli, iz prašnih arhivov izvlečeni argumenti naj bi ubijali naše živo pravo, naj bi nas uklonili, da se odpovemo pogojem svojemu razvoju in svoji bodočnosti!! Ne, ne! Le upirajte se, da bi zasukali kolo za 50 let nazaj, kolo pa se bo vrtelo vendar — naprej!

Vojna v južni Afriki. Danes smo čitali vse polno drobnih brzojavk, ki poročajo o večih ali manjših vseh Angležev v bojih zadnje dni minolega tedna. No, ne smemo pozabiti, da vse te vesti niso z bojišča samega, ampak iz različnih krajev Natala in kaplanske nasebine, kjer so odpošiljatelji »čuli« o vseh Angležev. Tako se je govorilo o nekem sijajnem vspehu Angležev pri Ladysmithu, pod konec minolega tedna, dočim pravi neko najnoveje poročilo, da so Boerei v četrtek in petek nadaljevali z obstreljavanjem po-

polnoma obkoljenega mesta, Angleži pa da so oba dneva poskušali udrjeti iz mesta, »ne da bi bili trpeli posebne zgube«. — To se pač ne glasi kakor poročilo o kakem sijajnem vspehu. Glasneje pa, nego vse te brzjavke, govori molk vojnega ministerstva v Londonu. Zmagovalci po navadi niso tako molčeči. Ta molk znači najbrže, da je general White se svojo vojsko že izgubljen in da je mesto Ladysmith morda že v rokah Boereev. Ako je tako, ako je — kakor se govori — Colenso v rokah Boereev, ako pride na vrsto še Pietermaritzburg in ako se slednjič Boereem posreči dobiti pristanišče Durban v svoje roke, potem postane kost še le trda za Angleže, kajti bojevati se bodo morali že ob izkrevanju vsakega posamičnega, v južno Afriko došlega moža.

Domače vesti.

† **Karolina Bleiweis pl. Trsteniška.** V Ljubljani je umrla v visoki starosti 88 let soproga pokojnega narodnega voditelja, dra. Janeza Bleiweisa in mati sedanjega ljubljanskega podžupana, gospa Kar. Bleiweis plem. Trsteniška. Pokojnica je bila izredno dobrotljiva in ljubezniva gospa ter je vzivala v vseh ljubljanih krogih najiskrenejše simpatije.

»Konec sveta« in laška domišljavost. Te dni se je »Piccolo« — in sicer po pravici — jezil nad neko italijansko knjigo, ki je namenjena razširjati neumne vesti o bližnjem koncu sveta. Ali o tej priliki se je omenjeni list izrazil v zmislu, da bi še nič ne dejal, če bi take knjige pisali le za bedaste slovenske, hrvatske, srbske in ruske kmete, — a da se taka duševna hrana podaja prosvetljenemu italijanskemu narodu, to da je vendar-le preveč.

Ker torej Žid z lesnega trga črta nekako paralelo mej duševno višino Italijanov in Slovanov in ker bi naše priprosto ljudstvo hotel staviti za nekoliko stopinj pod dediče »avite colture«, bodi nam dovoljeno, opozoriti ga na podatke statistike, glasom katerih je bilo še leta 1890. med mornarico sosednjega kraljestva 39%, a v ostalem vojaštvu 41% analfabetov. Leta 1891: je moralo 41% moških in 59% žensk ženitne pogodbe — podkrižati. Da bi deco prisilili v obiskovanje ljudske šole, to na Italijanskem sploh ni mogoče, ker nimajo za to niti potrebnih denarnih sredstev, niti učiteljskega osebja.

Zdaj pa pogledimo med »inferijorne« Slovence. V sežanskem šolskem okraju n. pr. obiskuje ljudsko šolo redno 98—99% v to obvezanih otrok. Mislimo, da te številke govorijo dovolj jasno. Ko bi Slovenci ne imeli drugega dokaza za svojo enakost, če ne celó za večjo razširjenost splošne narodne omike, zadostuje nam že to, da pokažemo na svoje dično društvo sv. Mohorja, ki pošilja leto za letom v priproste slovenske rodbine poblizu pol milijona slovenskih knjig. In to za narodič jednega milijona in pol! V teh številkah se kaže vsa fenomenalna ukaželjnost in nadarjenost našega naroda.

Kar se pa tiče duševne razvitosti v italijanskem priprostem narodu, teba le pogledati v južno Italijo in v Sicilijo, kjer je svet res še z deskami zabiti. Vsaki slovenski hlev je lepši, snažnejši, nego tista ljudska stanovanja. Mi pokladamo svoji živini hrano v lepši posodi, nego so tiste jame na mizah italijanskega siromaka, katere se nikdar ne pomivajo, nad katerimi roji gosta megla ostudnih muh; niti najnavadnejš kuhinjske posode ne poznajo ti — obžalovanja vredni ljudje. Ne poznajo pa tudi, kar je še žalostnejše, ne mesa niti kruha. Njih borna hrana je leto in dan polenta, brez zabele, brez soli. Hic Rhodus, hic Salta!

Našim državnim poslancem. Pišejo nam: Sedaj, ko po tolikem času zopet »deluje« državni zbor in ko so na Dunaju zbrani tudi slovenski poslanci, treba, da se zopet enkrat obrnemo do njih ter jih prosimo, naj ne pozabijo na nas tržaške Slovence, kakor to prerada dela »naša« vlada.

Mi še danes, po 15-letni borbi čakamo, da se nam odpre vsaj ena slovenska šola v mestu. Po 15-letni borbi in pehanju bi prosili naše in ostale poslance večine, da razvijejo potrebno energijo, da bo že enkrat konec tej krivici! Na vsaki način naj nam izposlušajo ono, kar bi v civilizovani državi, kakoršna je menda Avstrija — morali že kedaj imeti.

Ali mesto ali država naj nam odpre hram, kjer se bodo naši otroci mogli vzgajati in si bistriti um,

da se nam ne bo dogajalo več, da bi naše matere jokale po mestu, iskaje prostor, kam bi dale v šolo svoje otročiče!

Ako smo mi tako nevedni, da nas zapostavljajo povsodi, pa recite gospodu ministru, naj se usmili vsaj naših nedolžnih otročičev, ali pa naj nas odvežejo od denarnih in krvnih davkov. Potem bomo obveščeni o sicer žalostnem dejstvu, da tudi v takimenovanih pravnih državah je brezpravnih državljanov, ali hkratu homo vedeli vsaj to, da tudi dolžnosti nimamo. To bo sicer hudo, bo krivično, vendar pa ne bo bolelo tako, kakor boli sedaj, ko nimamo pravice, a vendar zahtevajo od nas z drakonično strogostjo, naj vršimo vse svoje dolžnosti.

O č.e.

Čas bi že bil! Pišejo nam: Čas bi že bil, da bi naši poslanci govorili resno besedo z našimi ministri glede napisov na državnih uradih tržaških! Tu v Trstu ne najdeš v napisih državnih uradov ni črke slovenske, ako bi hotel dati pol Evrope zanjo! Povedali so nam, da je po členu XIX. državnih osnovnih zakonov tudi naš jezik deželni jezik v Trstu! Zagotovljajo nam dan na dan, da hočejo vladati na podlagi teh osnovnih zakonov, ali javno v napisih nočejo izpostaviti nobenega znaka slovenskega jezika! Zakaj ne! Ali le igrajo z nami, ko govore o osnovnih zakonih avstrijskih? Ali pa se morda boje, da bi slovenska črka prestrašila kakega — Garibaldinca!! Saj — kolikor se spominjam jaz, a če se motim, prosim odpuščenja — baš ta Garibaldi ni bil poseben prijatelj Avstriji.

Za peščico Nemeev, bivaajočih tu v Trstu, treba, da se povsod blišče nemški napisi na prvem mestu! Tudi Italijanom postrezajo kaj radi. Le našega slovenskega napisa ni in ni!

Hudobni ljudje govore (in tudi »Edinost« je že pisala o tem), da bi nam vlada rada ustregla, ali da se boji »governu na lesnem trgu«, česar pa jaz nikakor ne morem verjeti, osobito pa zdaj ne, ko je isti governo blizo razpada, ker se oglašajo neki ustaši, ki ustanavljajo baje vlado, protivno — »Piccolu«!

Gospoda poslanci! Kar zahtevamo mi, to so v resnici smešne bagatele v primeri z onim, kar ste že vi storili za razna ministerstva in za — državo.

Povejte že enkrat gospodi — ali energično, energično — da za tolike dobrote — tudi ko bi se naše zahteve ne opirale na zakone — treba tudi plačila, in bodisi tudi — pičlega!

Ako pa nam ne morete nič, prav nič izposlovati, pa nam vsaj povejte, da obrnemo za stavo po burji!

Moriturite salutant.

Da jih ni sram! Pišejo nam: Ne dolgo temu je bil v Trstu italijanski državni poslanec Morgari. Ko si je ogledal naše mesto, je pisal v domače liste (v Italijo), da Trst ni čisto italijansko mesto, kakor ga slikajo tukajšnji lahonski listi. Kakor dober opazovalec je opazil, da se po Trstu mnogo govori in piše v slovenskem jeziku in opazil je tudi precejšnje število slovenskih javnih napisov, kar ga je prepričalo, da zraven Italijanov živi tu tudi veliko število Slovencev. Kaj bi pa pisal gospod Morgari, ko bi vedel, koliko je v Trstu število slovenskih trgovin in obrtnij, ki nosijo samo italijanske nadpise? No, v mestu je vendar videti vsaj nekoliko slovenskih nadpisov, da bi le bilo razmerno tako tudi v bližnji okolici! Žal, da ni! Pojte v Škorkljo in prehodite jo na vse strani! Videli boste mnogo nadpisov, a vsi so — laški! Trgovci so po 99% Slovenci, nadpisi pa — kakor rečeno! Ni-li to sramota za nas? Ali vas ni sram, da svoj lastni jezik zapostavljate v kraju, kjer biva 95% Slovencev? Kedaj, kedaj, se vzdramite, vsaj toliko, da zraven laškega postavite napis v našem jeziku in v jeziku prebivalcev tega okraja?!

Ne kolni, ako hočeš biti človek! Ker je pa sv. Ivanski Još v »Narodnem domu« zaklel, moral je za pokoro podariti in nabirati za tamóšnje podružnico družbe sv. Cirila in Metoda ter je nabral 2 gld. in 10 nvč.

Slovenska zmaga v Celju. Kakor poročajo iz Celja, so tamkaj včeraj o volitvi v okrajni zastop zmagali Slovenci s 40 proti 19 glasovom. Nobeden kmet ni volil nasprotnikov. Ponosni smemo biti na take pojave narodne probujenosti slovenskega kmeta na Štajarskem.

Hvaležna gosta. Ferdinand Zappettini je pred nekoliko dnevi obiskal z nekim prijateljem ljudsko kuhinjo na Istrski cesti št. 7. Lastnik jima je postregel z ribami in kruhom. Ko pa je prišlo do plačila, sta gosta zgrabila gospodarja ter ga začela pretepati. Ker je poslednji klical na pomoč, sta ga nehvaležna gosta sicer izpustila, a odhajaje sta metala kamenje vanj in v vrata kuhinje. Jeden kamen je priletel možu na čelo. Vsled tega je glavnemu junaku, Ferdinandu Zappettiniju, pretela nevarnost, da ga zapro. Ta pa, ne bodi len, je šel k poškodovanecu ter ga preprosil in pregovoril, da mu je podpisal izjavo, glasom katere da Ferdinand omenjenega dne niti ni bil v dotični ljudski kuhinji. Stvar se je zdela redarjem sumljiva, zasledovali so jo in končni uspeh je bil ta, da so Zappettinija deli včeraj pod ključ.

Brez strehe. V nedeljo zvečer so redarji našli postreznico Hermino G. v bližini kapucinske cerkve spati pod milim nebom. Spravili so jo v ulico Tigor.

Samomoril vojakov. V Mariboru se je na vseh svetnikov dan ustrelil vojak Ernest Budna, v Brnu pa te dni infanterist Fran Rojšek iz Rašice na Dolenjskem.

Črv v ušesu. Dino Romanin iz ulice S. Francesco je občutil nekaj časa hude bolečine v desnem ušesu. Na zdravniški postaji so pogodili, da mu je bil črv zlezal v uho.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 8. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Na trgu Barriera vecchia št. 1, manufakturno blago; Griljan pri postaji v Miramaru hišna oprava; v ulici Giulia št. 3, tiskarniški stroj ter oprema v zalogi; v ulici Ferriera št. 9, mize; na Greti št. 145, voz na 4 kolesa ter konj bele dlake; v ulici S. Lazzaro št. 13, hišna oprava.

Različne vesti.

Ogenj v gledališču. V Altoni je včeraj med gledališko predstavo razletela na odru neka svetilnica s špiritom. Vsled tega je nastal ogenj, katerega so pa kmalu pogasili. V občinstvu je zavladal velik strah. Vendar so se ljudje na srečo kmalu pomirili, da ni bilo nobene večje nesreče.

Železniška vest. Dne 3. in 4. t. m. je bil v Budimpešti shod zastopnikov avstro-ogerskih železnic, na katerem so razpravljali o železniških tarifah.

Nesreča na dirki. Na včerajšnji dirki v Freudenau-u je jockey Jurij Rumboldt, kakor poročajo z Dunaja, padel s konja ter si pretresel možgane. Nezavestnega so ga spravili v bolnišnico, kjer je umrl na večer istega dne.

Ogerska moka v Afriki. Po prizadevanju ogerskega trgovinskega ministra Hegedüsa je sklenjena pogodba med parobrodskim društvom »Adria« na (Dalje na četrti strani.)

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario žtev. 2.
(šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti postavijo se na brod ali železnice, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Reki in nemškimi vzhodno-afriškimi ladijskimi društvom glede izvažanja ogerske moke v kapsko nasebino in sosedaje dežele. S tem je mlinarskim izdelkom ogerskim odprto važno izvozno območje.

O Levčevem „pravopisu“.

(Dalje.)

Mej drugimi je tako neprilicno izražanje, ki ga vsak hip čitamo, n. p. zadeva za švabski: angelegenheit. Noben Slovan in tudi Slovenec ne rabi besede zadeva v rečenem pomenu, nego njemu rabi za tako pounje vsele izražanje stvar, n. p. Kje si bil kume? Bil sem v mestu, imel sem neko stvar razrešiti in v red deti; razgovarjali pa smo se tudi o poljedelskih, vinograjskih, občinskih in sploh o gospodarskih stvarih (ne zadevah).

Izražanje zadeva rabi Slovenec vedno le v pomenu švabskega: anstoss, hindernis — in našem bratu Hrvatcu rabi prav v takem pomenu in ne drugače; se ve, nam se godi pa tako slabo, da povsod nahajamo tvrdih, neprebitnih zadev, kamorkoli se obračamo, a nikjer stvari, katere iščemo, — in zato je v nas siromake vse zadeva namesti stvari.

Zelo neprilicno rabe izražanje: star, starost; o tem je bilo uže češče razpravljano, — no, vse je bob v steno, ne prime se naših pisateljev! — Slovenec rabi izražanje: star, starost vedno in vsele v pomenu kakor je Latinec rabilo izražanje: vetus, vetustas, — in ne drugače.

V točki 261. navaja g. prof. Levec za izgled: Jaguje, ki ga je kupil mesar, še pol leta ni staro. — Za Boga milega! kje je on čul tako govoriti?! Naš kmet nikdar tako ne govori, nego pravi: Jagnje, ki ga je kupil mesar, še pol leta nema, toto je jednoletno, ono ima pa 20 mesecev, — saj jagnje nej nikdar staro, kajti drugo leto je uže, pravi on, dve leti mlada ali dveletna ovca, dve leti mladi jarec, ali pa tudi dve leti mladi „bravec“... on pravi tudi: jednoletno tele, dveletna telica, dveletni junček, triletni volek... petletno dete, dvanajstletna deklica, osemnajstletni mladeneč... in govori: Koliko dece imate uže, Šime? Šest; prvorojenec pa mi je umrl najst let mlad. Kaj je novega v vaši vasi? E, žalost imamo; sinoči nam je nagloma umerl župan, mož 35 let mlad. Danes smo pokopali Miličevo Anko. Koliko let je imela? Še le devetnajst let. No, ali pa voš, da smo danesteden pokopali mojega dobrega deda? Ne, je bil li uže star? Doversil je bil 80 let o Kresu. Moja mati ima seda 60 let, pa je še eversta. Koliko let pa imaš uže ti? O Duhovem jih dovršim 40... No, zakaj bi mi ne posnemali take priproste, mile, krasne in točne narodne govornice? (Pride še.)

Brzjojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 7. Danes predpoludne se je v knezoškolijski palači sešla škofovska konferencija pod predsedstvom kardinala-knezonaškofa dra. Grusche. Konference se udeležujejo kardinala dr. Kopp (Vratislava) in dr. Missia (Gorica), knezoškof dr. Schuster (Gradee), dr. pl. Puzyna (Krakovo), dr. Napolnik (Maribor), dr. Kuhn (Celovec), kakor tudi škof dr. Bauer (Brno), Zapisnikarja sta škofa dr. Ressler (St. Pölten) in dr. Riha (Budjevice). Kardinal Gruscha je odprl konferenco spominivši se pokojnega kardinala grofa Schönborna. Konference utegne trajati ves teden.

Dunaj 7. Tiskovni odsek zbornice poslancev je sklenil danes jednoglasno, da priporoči zbornici, naj odobri zakonski načrt za odpravo časniškega kolka. Poročilo odseka se izdelala še danes in se jutri predloži zbornici.

Fran Valetič

gostilničar, naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel gostilno konsumnega društva v sv. Križu pri Trstu, a da obdrži tudi svojo dosedanjo gostilno v ulici Solitario št. 12.

Priporoča se torej za obilen obisk v obeh imenovanih gostilnah.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

Posredovalnica za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk svet. razstave v Parizu l. 1900.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.

Vatovec Jak. ulica Vienna številka 5 ima zalogo krompirja, zelja fižola in drugih pridelkov. Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton Ulica Torrente št. 26 Prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo. Naročila izvršuje točno.

Krème.

Jurković Mate ulica Carintia št. 25 toči izvrstno črno in belo istrsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Jak. Perhauc Via Acquadotto št. 8 Zaloga vsakvrstnih vin in boteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan Via Media št. 3., krèmar, toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran, ima gostilno v ulici Ireneo št. 1., toči istrijsko, dalmatinsko in belo ipavsko vino, in Steinfeldsko pivo; vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Stantič Josip „pri Pepetu Kraševcu“ na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko olo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naroče.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Trgovci.

Nazarij Grižon Via Giulia 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonialnega blaga in olje.

Ant. Furlan Piazza S. Francesco št. 2. Prodajalnica jestvin in kolonialnega blaga. Postrežba točna šene brez konkurence.

Abram Fran Via S. Francesco št. 22. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Jak. Perhauc Via Stadion št. 20, pekarna in slaščičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domač kruh v pečivo. Postrežba točna.

R. Kolar na ogli ulice Geppa in delle Poste Nuove, prodaja kolonialno blago delikatese, likere itd.

Marija Čokelj na Korzu št. 8. priporoča slav. slovenskemu občinstvu svojo prodajalnico, v kateri se dobiva po primerni ceni vsakovrstno blago, zlasti perilo za gospode in gospe, narejene obleke za gospe in otroke. V istej zalogi ima na razpolago vsakovrstne potreščine za gospe. Postrežba je točna in cene nizke.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni Commercio in Tedesco, ki stoji shajalski Slovencem. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

T. Zadnik Via S. Francesco št. 16, mesar, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

I. Tavčar, krojač Via delle Beccherie št. 6, priporoča se slovenskemu občinstvu.

Fran Hitty, Via Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj, trgovec, ulica Sv. Catarina št. 9., priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žilnule in peresnice, ogledal in železnih blagaju, po cenah, da se ni bati konkurence.

Spiritus sinapis compositus ALCOFON.

edino sredstvo proti zohobolu, revmatici, glavobola, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gl. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5½%, na menjico po 6%, na zastave po 5½%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoludne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoludne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

JAK. HENRIK HUBER

trtnica za ameriške trte in cepi
Tovarna kemičnega gnoja „KOPROS“ v Boljunu (Istra)

ZALOGA:

TRST - Via S. Apollinare št. 4.
Telefon št. 201.

Ameriške trte in cepi.

	CENE:			
	I. zbirka		II. zbirka	
	100 kosov	1000 kosov	100 kosov	1000 kosov
Kolči ameriške	1.50	12.—	1.—	8.—
Blife	4.—	35.—	2.50	20.—
Cepi na	20.—	180.—	15.—	120.—

Vsprejemajo se naroče za razna cepljenja po želji naročnika in to od februarja do zvršetka aprila.

Kemični gnoj „KOPROS“

sestavljen iz kvantitete dušika, forforičnega kisleca, potaše in apna, katere snovij so potrebne za živo rastlin. Služi čudežno za gnojenje trti, sadnega drevja, šparzelna, vrtnine in žita.

Cena: Žakej od 25 kg. gl. 2.—; od 50 kg. gl. 3.80; od 100 kg. gl. 7.50, se žakljem vred.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdanje
se prodaja, r. zun v drugih navedenih tobakarnah, tudi na južnem kolodvoru.